

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Сумський державний університет (Україна)

Вища школа економіко-гуманітарна (Республіка Польща)

Академія техніко-гуманітарна (Республіка Польща)

IBM Canada, м. Торонто (Канада)

Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку

Національної академії наук України", м. Київ (Україна)

Парламент Ізраїлю, м. Єрусалим (Держава Ізраїль)

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут» (Україна)

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Технічний університет –Варна (Республіка Болгарія)

Університет “Проф. д-р Асен Златаров”, м. Бургас (Республіка Болгарія)

Університет Торонто (Канада)

УО «Вітебський державний технологічний університет» (Республіка Білорусь)

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
імені проф. Балацького О. Ф.
(Суми, 11–12 травня 2016 р.)

У двох томах

Том 1

Суми
Сумський державний університет
2016

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ РЕЙТИНГОВОГО ОЦІНЮВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ БАНКІВ

доцент **Рубанов П.М.**, студентка гр. Ф-21 **Карабець К. М.**
Сумський державний університет (Україна)

Сучасний кризовий стан банківської системи України актуалізував проблему підвищення прозорості діяльності фінансово-кредитних установ.

Одним з важливих аспектів забезпечення прозорості банків для різних зацікавлених сторін є доступність інформації щодо наявних фінансових ризиків, величина яких може визначатися, у тому числі, за результатами рейтингових оцінок спеціалізованими агентствами.

В Україні доволі незначна кількість банків охоплена системою рейтингування. Враховуючи значну кількість малих і середніх банків, для яких, як правило, об'єктивно взагалі відсутня потреба і зацікавленість у фінансуванні витрат на визначенні свого рейтингу, рейтингування, за таких обставин, охоплює здебільшого великі банки, що користуються інструментами залучення капіталу на фінансовому ринку.

Більш глобальною проблемою, актуальною не лише для вітчизняних банків, є неповна порівнюваність і співставність рейтингових оцінок, отриманих банками у різних рейтингових агентствах. Різні рейтингові агентства використовують по-своєму унікальні методики оцінювання, дещо відмінні шкали оцінок, несинхронізовані строки і періодичність присвоєння рейтингів. Ще більші відмінності у підходах і результатах рейтингових оцінок можна спостерігати у міжнародних і національних рейтингових агентствах.

З одного боку, закритість систем оцінювання рейтингових агентств і неможливість отримання доступу зацікавлених сторін до детального опису методики рейтингування можна правомірно обґрунтовувати, наприклад, захистом рейтинговим агентством власних методичних розробок з проведення рейтингування від несанкціонованого використання іншими конкуруючими агентствами; намаганням унеможливити використання цієї інформації для підлаштування з боку потенційних клієнтів; обмеженням попереднього відбору потенційним клієнтом саме тієї методики присвоєння рейтингу (і відповідного РА), яка забезпечить найвищий рейтинг оцінюваного суб'єкта серед усіх доступних рейтингових агентств.

З іншого боку, закритість рейтингових систем оцінювання викликає певні негативні наслідки:

- неможливість перевірки об'єктивності призначеного рейтингового рівня (упередженість може обумовлюватись об'єктивно існуючою комерційною зацікавленістю рейтингових агентств у присвоєнні завищеного рейтингу для задоволення інтересів своїх клієнтів);

- неможливість достовірного зведення рейтингових оцінок різних банків,

отриманих від різних агентств, до загальнонаціонального рейтингу, що унеможливило обґрунтований порівняльний аналіз усіх надавачів банківських послуг на основі єдиної для усього ринку рейтингової шкали;

- можливість внесення змін рейтинговим агентством до власної методики без відповідного інформування про це користувачів або корегування у „ручному режимі” отриманих попередніх розрахункових результатів, що викривлятиме динаміку рейтингових оцінок;

- неточність інтерпретації коментарів і дескриптивних оцінок від експертів рейтингових агентств за наслідками оцінки рейтингу, оскільки викривлення викликають як самі описові методи аналізу, так і можлива зацікавленість згладити і обійти увагою найбільш проблемні кількісні результати і показники;

- складність оцінки збалансованості і системності конкретної рейтингової методики, у т.ч. для внесення власних поправок і доповнень з боку користувачів аналізу у відповідності до їх потреб.

Проведений аналіз методик рейтингового оцінювання на основі аналізу наборів врахованих у них показників засвідчив, що не існує всеохоплюючої і універсальної системи рейтингування банків. Кожна система має свою специфічну цільову спрямованість і відповідні внутрішні обмеження у застосуванні та використанні отриманих результатів.

Доцільним є підхід, що передбачає групування аналізованих банків за схожими базовими характеристиками з подальшим виокремленням оптимальних значень показників умовного еталонного банку, які будуть виступати мірою оцінки для усіх банків з аналізованої сукупності.

Дієвість та об'єктивність такої рейтингової оцінки буде забезпечуватись лише за умови охоплення даних максимальної кількості банків. Це, у свою чергу, потребує організації процесу рейтингового оцінювання на базі єдиного аналітичного центру, який може бути сформований під управлінням НБУ.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ НЕРІВНОСТІ ДОХОДІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

аспірантка гр. АСП-54екю/1ек **Самойленко І.В.**
Сумський державний університет (Україна)

Збільшення нерівності доходів є викликом нашого часу. У промислово розвинутих країнах розрив між багатими і бідними дуже великий. В країнах з перехідною економікою і країнах, що розвиваються цей «розрив» менший; а в деяких країнах спостерігається навіть зниження нерівності, але залишається широко поширена нерівність в доступі до освіти та медицини. Тож не дивно, що питання про рівень нерівності, її причини, наслідки та методи подолання стали одними з найбільш гаряче обговорюваних питань серед політиків і дослідників сьогодення.